

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

16 липня 2018 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1191/ко-18

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Макарчука М.А.,

членів Комісії: Весельської Т.Ф., Лукаша Т.В.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді господарського суду Дніпропетровської області Петренко Наталії Едуардівни на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 8/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді господарського суду Дніпропетровської області Петренко Наталії Едуардівни.

Частиною п'ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі – Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється у разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);

2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 25 травня 2018 року № 118/зп-18 призначено проведення тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Петренко Н.Е. склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 63,375 бала. За результатами виконаного практичного завдання Петренко Н.Е. набрала 77,5 бала. На етапі складення іспиту суддя загалом набрала 140, 875 бала.

Петренко Н.Е. пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Рішенням Комісії від 07 червня 2018 року № 129/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 13 квітня 2018 року, зокрема, судді господарського суду Дніпропетровської області Петренко Н.Е., яку допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Комісією 16 липня 2018 року проведено співбесіду із суддею, під час якої обговорено питання щодо показників за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, які виникли під час дослідження суддівського досьє.

Заслухавши доповідача, дослідивши досьє судді, надані суддею пояснення та результати співбесіди, під час якої вивчено питання про відповідність Петренко Н.Е. критеріям кваліфікаційного оцінювання, Комісія дійшла таких висновків.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрала 338,9 бала.

При цьому за критерієм професійної компетентності Петренко Н.Е. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення. За критеріями особистої та соціальної компетентності Петренко Н.Е. оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 171 бал. За цим критерієм суддю оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди.

Зі змісту пункту 9 глави 2 розділу II Положення, критерій доброчесності судді оцінюється (встановлюється) за показниками, визначеними у підпунктах 9.1 – 9.6., а також іншими даними, що можуть вказувати на відповідність судді цьому критерію (підпункту 9.7).

У контексті запобігання корупції доброчесність є складовою діяльності судді, яка визначає межі і спосіб його поведінки.

Згідно з положеннями пункту 10 частини сьомої статті 56 Закону суддя зобов'язаний підтверджувати законність джерела походження майна у зв'язку з проходженням кваліфікаційного оцінювання або в порядку дисциплінарного провадження щодо судді, якщо обставини, що можуть мати наслідком притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, викликають сумнів у законності джерела походження майна або доброчесності поведінки судді.

Відповідно до положень статті 62 Закону суддя зобов'язаний щорічно до 01 лютого подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України декларації доброчесності за формою, що визначається Комісією. Декларація судді складається з переліку тверджень, правдивість яких суддя повинен задекларувати шляхом їх підтвердження або не підтвердження. У декларації доброчесності судді зазначаються прізвище, ім'я, по батькові судді, місце роботи, займана посада та твердження, зокрема, про відповідність рівня життя судді наявному в нього та членів його сім'ї майну і одержаним ними доходами. Водночас згідно з вимогами Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» Петренко Н.Є. як суб'єкт декларування протягом 2012 – 2015 років включно була зобов'язана подавати декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, а згідно з вимогами Закону України «Про запобігання корупції» — щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством з питань запобігання корупції.

Під час вивчення матеріалів досьє та співбесіди із суддею Петренко Н.Е. колегією Комісією встановлено, що вона подала декларації доброчесності судді за 2016 та 2017 роки з твердженнями про те, що рівень її життя відповідає наявному в неї та членів її сім'ї майну і одержаним ними доходами, а майно, що належить їй або членам її сім'ї на праві володіння, користування або розпорядження, було набуто із законних джерел.

Окрім цього, в матеріалах суддівського досьє наявні відповідні декларації Петренко Н.Е. за 2012 – 2015 роки включно, а в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, – декларації Петренко Н.Є. за 2015 – 2017 роки.

За результатами аналізу наявних декларацій судді за період 2012-2017 років, інформаційно-аналітичних відомостей Національного антикорупційного бюро України щодо Петренко Н.Е. та під час співбесіди з нею встановлено, що згідно з Державним актом на право власності на земельну ділянку серії ЯД № 420778 від 18 квітня 2008 року член сім'ї декларанта чоловік Петренко І.В. є власником земельної ділянки площею 1,8200 га на території Оляницької сільської ради Тростянецького району Вінницької області для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, яку не було задекларовано суддею в деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012 – 2014 роки.

Петренко Н.Е. зазначила, що право на вказану земельну ділянку (земельний пай) виникло на підставі рішення Тростянецького районного суду Вінницької області від 01 грудня 2006 року у цивільній справі № 2-602/2006 р. за позовом її чоловіка Петренка Ігоря Васильовича до ОСОБА_1, ОСОБА_2, ОСОБА_3 про визнання права на спадкове майно. Представлення інтересів Петренка І.В. у справі згідно з поясненнями судді Петренко Н.Е. здійснювалося через уповноваженого представника – ОСОБА_3 що підтверджується нотаріально посвідченою довіреністю від 16 листопада 2006 року. Земельна ділянка у Вінницькій області не цікавила її чоловіка, який працює і проживає у місті Дніпропетровську, тому про факт набуття права власності на вказану земельну ділянку йому стало відомо лише з моменту отримання відомостей з центральної бази даних Державного реєстру фізичних осіб ДПА України про суми виплачених коштів, наданих Інспекцією головного управління ДФС у Дніпропетровській області 17 березня 2016 року, де зазначалося про отримання Петренком І.В. у 2015 році доходу у сумі 2906, 65 грн від надання майна в лізинг Оляницькій філії ПАТ «Зернопродукт», однак Петренко І.В. стверджував, що він не вступав у жодні цивільно-правові відносини з вказаним підприємством.

Колегія Комісії не вважає пояснення Петренко Н.Е. щодо невідображення нею земельної ділянки, належної її чоловіку, у відповідних деклараціях 2012 – 2014 років обґрунтованими, виходячи з того, що згідно зі статтею 237 Цивільного кодексу України представництво є правовідношенням, відповідно до якого одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє.

Юридичні дії, вчинені представником, спричиняють виникнення, зміну або припинення прав та обов'язків саме довірителя, який повинен бути обізнаний щодо правових наслідків видання ним довіреності.

Крім того, рішенням Тростянецького районного суду Вінницької області від 01 грудня 2006 року у справі за позовом Петренка Ігоря Васильовича до ОСОБА_1, ОСОБА_2, ОСОБА_3 про визнання права на спадкове майно не підтверджується представлення інтересів позивача у справі за вказаним позовом через представника за довіреністю, зокрема, ОСОБА_3. Текст рішення містить лише вказівку щодо подання сторонами заяв про розгляд справи за їх відсутності. Водночас згідно із частиною другою статті 40 Цивільного процесуального кодексу України в редакції Закону від 18.03.2004 року № 1618-IV одна й та сама особа не може бути одночасно

представником іншої сторони, третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору або беруть участь у справі на другій стороні.

Тому пояснення Петренко Н.Е. щодо необізнаності її чоловіка Петренка І.В. про виникнення у нього у 2006 році прав та обов'язків щодо земельної ділянки на території Оляницької сільської ради Тростянецького району Вінницької області Комісією до уваги не беруться як доводи на обґрунтування невиконання суддею передбаченого законом обов'язку декларування земельної ділянки у відповідних деклараціях 2012 – 2014 років.

Окрім цього, під час співбесіди колегія Комісії не отримала від Петренко Н.Е. чітких та обґрунтованих пояснень щодо декларування нею у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік доходу, одержаного нею та членами її сім'ї, не у грошовій формі, як це передбачено розділом II «Відомості про доходи» декларації, а шляхом зазначення отриманого доходу у відсотках.

Стверджуючи про те, що у 2013 році вона не мала коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах, Петренко Н.Е. задекларувала свій дохід у вигляді процентів, що становив 0,52 відсотка від невідомої суми. А також задекларувала дохід членів сім'ї декларанта у вигляді процентів, що становив 0,62 відсотка, декларуючи разом з тим у відповідній декларації 2013 року кошти членів сім'ї декларанта, розміщені на рахунках у банках та інших фінансових установах, у сумі 27 690 гривень. Вказане унеможливило визначення суми фактично отриманого доходу декларантом та членами її сім'ї у 2013 році, тому дії Петренко Н.Е. не відповідають вимогам Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» в частині забезпечення відкритості та прозорості статків особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Також під час співбесіди Петренко Н.Е. не змогла надати колегії Комісії переконливих пояснень та документів, які б усунули сумніви та підтверджували законність походження та/або набуття її матір'ю – Авдєвою Л.Д., пенсіонеркою, _____ року народження, нерухомого майна, зокрема домоволодіння загальною площею 457,5 кв.м у селі Орлівщина Дніпропетровської області на земельній ділянці площею 3690 кв.м, вартістю 1 169 691 грн, яке у 2006 році на підставі договору дарування вона подарувала судді, будинку загальною площею 340,5 кв.м у місті Новомосковську Дніпропетровської області та гаража загальною площею 39,2 кв.м, придбаних на підставі договорів купівлі-продажу у 2015 році.

Джерелами походження коштів для будівництва подарованого домоволодіння її матір'ю суддя зазначала заробітки своїх батьків у сумі 220 – 240 рублів на одну особу у місті Красноярську у часи існування СРСР на посадах, які вона не пам'ятає, та завзятою працею батьків на території України після роботи в місті Красноярську.

Ураховуючи реформу грошової системи України, переоцінку грошових активів у 1992 році та за відсутності будь-яких інших доказів, такі пояснення не підтверджують законності джерел походження цього майна та відповідно добросовісності поведінки судді.

Крім того, обґрунтовані сумніви у колегії Комісії викликає фінансова спроможність матері судді придбати будинок загальною площею 340,5 кв.м у місті Новомосковську Дніпропетровської області та гараж загальною площею 39,2 кв.м у 2015 році та відповідно законність джерел придбання такого майна.

Петренко Н.Е. пояснила, що придбання вказаного будинку здійснено за кошти старшого сина, який успішно працює з моменту закінчення школи, а наразі займається адвокатською діяльністю. Як зазначила Петренко Н.Е., саме він давав

грошові кошти на придбання вказаного будинку та гаража і виявив бажання оформити це майно на свою бабусю.

Зважаючи на неподання Петренко Н.Е. жодних доказів на обґрунтування вказаних обставин, колегія Комісії не може вважати такі пояснення достатніми для підтвердження законності джерела походження вказаного майна.

З-поміж іншого, під час співбесіди з'ясовувалося питання законності джерел походження та/або набуття (будівництва) житлового будинку загальною площею 384,7 кв.м на земельній ділянці площею 0, 0456 га АДРЕСА_1 членом сім'ї декларанта – її чоловіком, Петренком І.В.

Колегією Комісії встановлено, що у 2007 році на підставі договору купівлі-продажу Петренко І.В. набув право власності на житловий будинок, що розташований за адресою: АДРЕСА_1,

загальна площа 20,9 кв.м, житлова площа 12,0 кв.м на земельній ділянці 380 кв.м. Рішенням Бердянського міськрайонного суду Запорізької області від 28 січня 2009 року було задоволено позов Петренка І.В. про визнання права власності на самочинно збудоване нерухоме майно, що розташовано за адресою: АДРЕСА_1 та визнано право власності на будинок НОМЕР_1 загальна площа якого в 2009 році вже становила 384,7 кв.м, житлова - 173,0 кв.м на земельній ділянці 0, 0456 га.

Суддя пояснила, що новий будинок загальною площею 384,7 кв.м був побудований із старих будматеріалів на місці старого розібраного будинку загальною площею 20,9 кв.м, який було придбано за 55 000 грн у 2007 році. Крім того, у будівництво будинку були вкладені грошові кошти у сумі 788 277 грн від продажу 23 листопада 2007 року трикімнатної квартири у місті Дніпропетровську, яка залишилася після смерті матері її чоловіка, а також заробітна плата та заощадження сім'ї.

Колегія Комісії зауважує, що пояснення судді в частині будівництва нового будинку загального площею 384,7 кв.м зі старих будівельних матеріалів суперечливі, а пояснення щодо будівництва того ж будинку за кошти від продажу квартири, заробітної плати та заощаджень сім'ї, а також відсутність будь-яких належних та допустимих доказів, які б підтверджували цільове використання вказаних видів доходів на будівництво будинку, їх фактичну наявність у сім'ї судді та конкретні суми, викликають обґрунтовані сумніви, тому не враховуються колегією Комісії.

За таких обставин, оцінюючи суддю за критерієм добросовісності, з урахуванням результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, що міститься у досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу II Положення, суддя отримала 111 балів.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Петренко Н.Е. загалом набрала 620,9 бала, що становить менше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

З огляду на викладене колегія Комісії дійшла висновку про невідповідність судді господарського суду Дніпропетровської області Петренко Наталії Едуардівни займаній посаді та внесення до Вищої ради правосуддя подання про звільнення її з посади судді.

Керуючись статтями 83 86, 93, 101 Закону, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, колегія Комісії

вирішила:

визначити, що суддя господарського суду Дніпропетровської області Петренко Наталія Едуардівна за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрала 620,9 бала.

Визнати суддю господарського суду Дніпропетровської області Петренко Наталію Едуардівну такою, що не відповідає займаній посаді.

Рекомендувати Вищій раді правосуддя розглянути питання про звільнення з посади судді господарського суду Дніпропетровської області Петренко Наталії Едуардівни.

Головуючий

М.А. Макарчук

Члени Комісії:

Т.Ф. Весельська

Т.В. Лукаш